

V hribe z otroki in pripovedmi

Novi vodnik Planinske založbe za družine z majhnimi otroki in tudi najstniki prinaša 30 izletov, povezanih s pripovedmi iz gorenjske ljudske zakladnice

Zvezdana Bercko

Družinski izleti v hribih, tudi z otroki, so nepozabno doživetje. Ampak starši vedo, da je treba najmlajše včasih kar precej spodbujati in motivirati, da se sploh odpravijo na pot in potem vztrajajo pri hoji. Če pa poti čez hribe in doline povežemo z zanimivimi ljudskimi pripovedmi, bo korak lažje stekel. Otroke bo gotovo zanimalo, kdo je zgradil tako velike gore ali napolnil Blejsko jezero, prisluhnili bodo zgodbam o časih, ko so v bližini naših vasi živela skrivnostna starodavna bitja, ko je bilo iz bližnjega gozda slišati mlo petje gozdnih vil, v gorah so živeli škrti, v tolmunu vaškega potoka povodni mož, v grmenju nevihte je bilo slišati glasove divje jage ... Te in mnoge druge pripovedi in legende so bile navdih za pravkar izdani vodnik Planinske založbe za družine z otroki Po poteh ljudskih pripovedi. Prvi družinski vodnik v sicer bogatem opusu PZS sta pripravili poznavalka ljudskega izročila Dušica Kunaver ter publicistka in gorska reševalka Irena Mušič Habjan, z ilustracijami pa ga je obogatil Jernej Myint.

Vodnik, ki je namenjen tako družinam z majhnimi otroki kot tistim z najstniki, prinaša 30 izletov, povezanih s pripovedmi iz gorenjske ljudske zakladnice. Poti vodijo ob bregovih Save, začnejo se na desnem bregu z Ljubljanskim gradom, nadaljujejo z Jeterbenkom, Lubnikom, Dolino Triglavskih jezer in krnico Za Akom. Potovanje na tej strani Save se zaključi z dolino Tamar in tremi sestrskimi rekami Dravo, Savo in Sočo, nato pa poti zavijejo navzdol po levem bregu Save, vodijo na Dovško Babo, gredo mimo Krvavca ter se zaključijo s smledniškim gradom in Šmarno goro.

"Stare ljudske pripovedi, ki so prehajale iz roda v rod, so v današnji čas prinesle sporočila o načinu življenja

in mišljenja naših dedov, a ne le to, v ljudskih pripovedih je ohranjen tudi spomin na resnična zgodovinska dogajanja. Če te stare dragocene ljudske pripovedi združimo z izleti po gorah in dolinah ob bregovih Save, bomo našemu mlademu rodu in tudi nam samim olepšali in obogatili življenje," pravi Dušica Kunaver, ki je izbrala pripovedi.

S planinskimi izleti jih je povezala Irena Mušič Habjan, ki je pripravila tudi opise poti: "Zelo sem počaščena, da sva lahko tako sodelovali z Dušico Kunaver, ki že leta skrbi, da raznovrstne in slikovite pripovedi, ki so del našega kulturnega izročila, še vedno živijo med nami. Čeprav so preproste, je v njih modrost, iz katere se lahko veliko naučimo - ne samo otroci, tudi odrasli. Zame je bilo zanimivo predvsem to, da sem ob nastajanju vodnika tudi sama odkrila nekatere kraje in zanimivosti, za katere pred tem ni bilo časa. Poleg tega so včasih lažji izleti še večji izziv za zapisi, saj je več podrobnosti in je treba paziti, da se sam kot pisec v teh ne izgubiš. Ljudsko izročilo mi je bilo vedno precej blizu in sem vesela, da smo tudi tako predstavili in ohranili pripoved o Srebrnokrilcu v martuljških gorah, ki je manj poznan kot Zlatorog, a nič manj pomemben."

Izleti in ture so opisani na enak način: v uvodu so na kratko predstavljeni cilj, značilnosti poti in morebitne zanimivosti. Opisa vzpona in sestopa sta zgoščena in vsebujeta poleg poteka poti še dodatne oporne točke na izbranim območju. V stranskem stolpcu so zbrani najosnovnejši podatki o cilju: nadmorska višina, višina izhodišča in višinska razlika. Podatek o zahtevnosti ture nakaže težavnost poti, ture pa so razvrščene v tri stopnje: lahka, zahtevna in zelo zahtevna planinska pot.

"Za najmlajše so primerni nezahtevni izleti: vzpon na Ljubljanski grad, sprehod k taborski Urški ali iz Škofje Loke v Crngrob, v Tamar ... Potem so v

knjigi izleti, za katere potrebujemo več vztrajnosti: Lubnik, Golica, Kamniško sedlo - lahko jih premagajo že malo večji otroci z bolj uhojenimi nogami, tudi časovno se izlet lahko podaljša. Večinoma so izleti ali ture nezahtevni, vendar pa se zahtevnost poveča že, če so na poti mesta, kjer se primemo za klin ali jeklenico, kot je to na primer pot v krnico Za Akom. Morda je krona vzpon v Dolino Triglavskih jezer čez Komarčo, ki je že celodnevna tura, ravno zaradi razgibanosti in varoval za otroke tudi najzanimivejša," pravi soavtorica vodnika Irena Mušič Habjan.

Vsakega od 30 izletov oziroma vsako od ljudskih pripovedi krasi svojevrsna ilustracija Jerneja Myinta, ki je tako ustvaril podobo ljudskih junakov in dal krila domišljiji bralcev vseh generacij: "Knjiga je zakladnica pravljic in pripovedk, ki bo pritegnila zanimanje tako mlajših kot tudi starejših. Brali jo bomo vsakdanji ljudje, nekje na samem, v tišini in z lepim razgledom - na vrhu domišljijskega sveta sedanjega časa."

Po poteh ljudskih pripovedi je prvi družinski vodnik Planinske založbe, a nikakor ne zadnji, napoveduje urednik Vladimir Habjan: "Programi Planinske založbe gredo v prihodnje v smeri širokih množic, ki obiskujejo gore, kar se je še posebej pokazalo v času omejenega gibanja lani in letos. Naša želja je tudi, da se približamo družinam in jim ponudimo možne izlete z dodatkom. To so pri tej knjigi pripovedke, legende, tudi naravne znamenitosti. Družine želimo opremiti tudi z znanjem, zato je v pripravi priročnik o osnovah planinstva, ki je že napisan in bo izšel konec letošnjega leta ali v začetku naslednjega."

Za odrasle pa je tišina vrh domišljijskega sveta sedanjega časa

Zakladnica pravljic in pripovedk bo na pot pritegnila tako mlajše kot starejše. Foto: Manca Ogrin